

22048
23332

Pràcticum III i IV

un mes a l'inici del primer quadrimestre i un dia setmanal durant tot l'any

A cada estudiant se li assigna un centre de pràcticum i un/a professor/a-tutor/a.

L'estudiant s'integrarà en la dinàmica d'un grup classe concret. Els estudiants de les especialitats d'Educació Física, d'Educació Musical i de Llengües Estrangeres assistiran a una mitjana de setze sessions (vuit a cada cicle) conduïdes per l'especialista corresponent. Els estudiants de l'especialitat d'Educació Especial tindran com a mestre/a-tutor/a el mestre/a d'educació especial.

Els estudiants que tenen un mateix professor/a-tutor/a a la Facultat, s'organitzen en grups de treball, amb l'objecte de preparar l'estada, orientar i organitzar tasques, intercanviar informacions, materials, impressions, etc., contrastar dades de la realitat amb coneixement teòrics, reflexionar sobre les pròpies actituds.

Així mateix, han de dissenyar una unitat de programació o programa d'intervenció, que serà desenvolupat/da i avaluat/da per l'estudiant —de mutu acord amb el/la mestre/a-tutor/a de l'aula— en el grup classe on fa l'estada. Obviament la unitat/programa dissenyat/da ha de ser coherent amb els plantejaments educatius del grup-classe a què va destinada, i ha de ser-hi adient. En els casos en què el centre de pràcticum (o el/la mestre/a del grup-classe corresponent) i el/la professor/a-tutor/a de la Facultat comparteixin un projecte de treball sobre la pràctica educativa en el qual involucren l'estudiant en pràcticum, aquest dissenya i realitza la unitat de programació en el marc d'aquest projecte.

Per fer la preparació de la unitat de programació o programa d'intervenció, l'estudiant compta amb l'orientació i l'ajut del/la professor/a-tutor/a de la Facultat i amb la del/la mestre/a-tutor/a del centre de pràctiques. Compta també amb el treball en comú amb els companys del grup de treball. Abans d'iniciar l'aplicació, cada estudiant ha de presentar per escrit el projecte que ha elaborat. Aquest projecte ha d'incloure els elements conceptuals i les variables referides a l'escola, a l'aula i al grup classe que s'han tingut en compte per al disseny de la unitat didàctica; els continguts i objectius seleccionats; els plantejaments metodològics; les propostes de realització i les previsions per a l'avaluació.

Durant el desenvolupament, cal realitzar una avaluació continuada del procés a fi que possibiliti fer les modificacions necessàries als plantejaments inicialment previstos. Tots els materials de preparació i avaluació convé classificar-los regularment en un dossier de seguiment del desenvolupament de l'activitat.

Al final del procés l'estudiant ha de presentar una memòria de la tasca efectuada, que la confeccionarà sobre la base de documents ja elaborats (projecte de la unitat de programació i dossier de seguiment), junt amb les reflexions que l'experiència suggereix.

Durant la primera fase de l'estada, en què l'estudiant recopila i analitza la informació que li possibilitarà conèixer les característiques i els plantejaments educatius del centre, el treball es centra en els aspectes següents:

- Els plantejaments pedagògics del centre i els elements que els contextualitzen. La concreció en un projecte educatiu, en uns projectes curriculars i en unes programacions específiques. Les peculiaritats del projecte educatiu, dels curriculars i de les programacions d'acord amb la població a qui van destinats. L'atenció a les necessitats educatives especials. La consideració d'elements sociolingüístics i culturals.

- Les relacions de reciprocitat entre l'escola i l'entorn. Algunes peculiaritats de l'escola d'acord amb l'entorn on està ubicada. L'escola i els serveis comunitaris (pares, biblioteques, ludoteques, museus, etc.). La participació de l'escola en programes d'intervenció comunitària existents en el context social on està ubicada («Aprenguem amb la gent gran», etc.). L'escola i els serveis educatius externs (EAPs, IMEs, centres de recursos i altres serveis de suport, moviments de renovació pedagògica, etc.).
- Escola i famílies. La coparticipació en l'educació dels infants. Relacions de reciprocitat
- L'organització i la gestió d'un centre escolar. L'equip educatiu. Els cicles i els departaments. El consell escolar. La distribució de responsabilitats.
- Els plantejaments educatius a l'aula. Continguts, objectius, metodologies, recursos i avaluació. Relacions de reciprocitat amb l'entorn. La coherència amb el Projecte Educatiu del Centre.
- L'organització i el funcionament de l'aula i els principis que la sostenen.
- Les interaccions interpersonals i socials en el grup classe. Les interaccions a l'escola.

El disseny, realització i avaluació de la unitat de programació proporciona als estudiants l'oportunitat de posar en pràctica i analitzar els aspectes següents:

- Les variables que cal considerar en disseny, realització i avaluació d'unitats de programació.
- La definició de continguts i objectius d'acord amb les característiques del tema triat, amb els plantejaments educatius de l'escola, com també amb els coneixements, les habilitats i les experiències prèvies dels infants. La consideració i la potenciació de la diversitat.
- Les previsions metodològiques emmarcades conceptualment i coherents amb els plantejaments educatius de l'escola. L'aprenentatge significatiu, constructiu i funcional.
- La planificació d'activitats. La utilització d'elements de l'entorn. Les possibilitats de comptar amb la col.laboració dels familiars.
- La seqüenciació de continguts, objectius i activitats.
- El caràcter cíclic i regulador de l'avaluació.
- La coordinació amb el/la mestre/a-tutor/a del grup classe. El rigor en la planificació i l'obertura/flexibilitat en la realització. La regulació de la pròpia tasca com a "practicant de mestre/a".

Els procediments de treball emprats –tant pel que fa a la preparació, realització i anàlisi de l'estada com al disseny, realització i avaluació de la unitat de programació, o bé per a la confecció de la memòria– són els següents:

- Elaboració de projectes d'anàlisi de la intervenció educativa. Confecció de guions de recopilació de dades. La preparació d'instruments de registre de dades. Disseny de procediments senzills d'anàlisi interpretativa.
- La recopilació, el registre i la transcripció de dades. L'elaboració, el tractament i la interpretació de dades. La relació entre els coneixements teòrics i la realitat educativa.

- La recopilació, organització, elaboració i anàlisi de materials per a la confecció d'una memòria. L'estructura, el contingut i els mitjans d'expressió. La presentació i l'anàlisi de la informació.
- El treball en equip (amb altres estudiants en pràcticum, amb el/la professor/a-tutor/a i amb el/la mestre/a del centre de pràcticum).
- Les pròpies actituds, actuacions, coneixements i habilitats com a estudiant i com a futur mestre/a.

Fonamentalment es pretén que els estudiants aconseguixin els objectius següents:

- Identificar relacions existents entre els diferents elements que configuren els plantejaments educatius d'un centre: el projecte educatiu, el projecte curricular, les programacions d'etapa i de cicle, l'atenció a les necessitats educatives especials l'organització, les intervencions del/la mestre/a, etc.
- Conèixer les línies fonamentals del projecte educatiu i curricular del centre. Considerar-ne algunes peculiaritats segons la població a qui van destinats. Valorar la importància de considerar les especificitats culturals, lingüístiques o d'altres tipus en els plantejaments pedagògics dels centres educatius i preveure'ls en la tasca educativa. Valorar la diversitat com a factor qualificador de les interaccions.
- Conèixer les relacions de reciprocitat entre l'escola i l'entorn. Conèixer els serveis socio-culturals i educatius amb què compta el barri, població o zona: possibilitats d'emprar-los i de col.laborar-hi.
- Conèixer formes organitzatives, pedagògiques i de gestió que possibiliten portar a la pràctica plantejaments educatius, a nivell de centre i d'aula.
- Iniciar-se en el disseny de procediments de recopilació i d'anàlisi de dades.
- Posar a prova les pròpies competències per a projectar, posar en pràctica i avaluar actuacions educatives que estiguin fonamentades en coneixements teòrics, s'hi emprin procediments rigorosos que concordin amb uns plantejaments educatius i curriculars del centre i contemplin les característiques específiques dels infants i del context als quals van destinades.
- Saber emmarcar conceptualment, justificar i argumentar les pròpies decisions sobre els diferents aspectes del disseny d'una unitat de programació o projecte d'intervenció.
- Aprendre a utilitzar mitjans per conèixer les idees i experiències prèvies dels infants.
- Saber definir continguts, objectius i actuacions que prenguin en consideració referents conceptuals, les característiques del tema triat, els plantejaments educatius de l'escola i els coneixements i experiències prèvies dels infants.
- Aprendre a comptar amb les característiques, els serveis i les dotacions de l'entorn per al disseny i desenvolupament d'unitats de programació o projectes d'intervenció.
- Plantejar-se la possibilitat de comptar amb els familiars per a aquells aspectes del desenvolupament de la unitat de programació o projecte d'intervenció en què puguin col.laborar
- Posar en pràctica la utilització de criteris i procediments per a la seqüenciació dels continguts, objectius i activitats.

- Aprendre a dissenyar procediments d'avaluació (global i de les diverses sessions) pertinents per al contingut, prenent com a punt de referència els objectius i el marc referencial.
- Aprendre a avaluar i a regular les pròpies decisions i tasques.
- Aprendre a mantenir relacions professionals tant amb els/les mestres com amb els alumnes.
- Reflexionar sobre les pròpies actituds, actuacions, coneixements i habilitats com a estudiant del pràcticum i com a futur mestre/a.
- Aprendre a diferenciar informacions, projectes, realitzacions, anàlisis i les seves relacions. Aprendre a fonamentar i a argumentar les pròpies decisions i anàlisis. Aprendre a organitzar-ho i a presentar-ho.
- Prendre consciència de la necessitat de la formació permanent i de la participació dels/les mestres en la recerca educativa.

Conferències, taules rodones, seminaris

Cada especialitat, de comú acord amb els departaments, organitzarà conferències, taules rodones o seminaris, sobre aspectes del currículum del pràcticum que consideri convenient que tots els alumnes coneguin, encara que no tinguin l'oportunitat de posar-los en pràctica de forma real. Aquest és el cas, per exemple, de les aules hospitalàries, de l'ensenyament als centres penitenciaris, o de les escoles d'adults. Una cosa semblant pel que fa a serveis culturals o educatius externs a l'escola, però que hi tenen incidència: museus, biblioteques, ludoteques, granges-escola, zoo, escoles de natura, centres de recursos, EAPs, IMEs, centres d'atenció a la infància, programes d'educació compensatòria, etc.

L'objectiu d'aquesta activitat és que els estudiants coneguin diverses modalitats d'atenció a la infància i d'ensenyament reglat i que prenguin contacte amb experiències educatives que presenten un interès particular. Cal que coneguin les ofertes d'altres serveis culturals i educatius diferents a l'escola, i també que es plantegin les relacions de reciprocitat desitjables entre l'escola i aquestes altres institucions.

Un altre àmbit d'incidència pot ser el dels procediments i tècniques de treball professional, com, per exemple, la recopilació de dades, l'organització de la informació, la recerca d'índexs de significació, etc.

Algunes d'aquestes activitats es fan en coordinació amb les assignatures de l'especialitat. D'altres es poden organitzar i realitzar de forma interdisciplinària. D'altres poden ser impulsades i organitzades per la comissió de docència de l'especialitat, o pel grup de professors tutor del pràcticum de cada titulació.

També des de les titulacions o departaments es poden impulsar viatges destinats a conèixer experiències educatives que presentin algun interès particular fora del marc geogràfic més proper.